

УДК 631.445

Дегтярьов В.В.,¹ д-р с.-г. наук, професор**Коньшин Р.В.,² аспірант****Водолазкий А.П., магістр***Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна*[*dvv4013@gmail.com*](mailto:dvv4013@gmail.com)¹[*romanfg1977@gmail.com*](mailto:romanfg1977@gmail.com)²**ҐРУНТИ ФГ КОНЬШИНА С.В.
КУП'ЯНСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ТА ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ РОДЮЧОСТІ****Dehtiarov V.V., Konshyn R.V., Vodolazkyi A.P***Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine***SOILS OF FG KONSHINA S.V. KUPIANSK DISTRICT OF KHARKIV REGION AND
WAYS TO INCREASE THEIR FERTILITY**

The work is devoted to the study of the features of the soil cover of one of the farms of the Kharkiv region and the development of ways of rational use and increase of their fertility. It has been established that the soil cover of the farm includes 36 types and varieties of soils and rock outcrops. The soil cover of the farm is dominated by podzolic and washed chernozems, their varieties. Calculations of the humus balance in the soils of the farm show that in all crop rotations there is a deficit of humus, which ranges from -0.04 -0.21 t/ha in soil-protective crop rotations to -0.70-0.79 t/ha in field crop rotations. To ensure a deficit-free balance of humus in the field crop rotation, it is necessary to increase the dose of organic fertilizers by 11-13 t/ha, that is, the total rate of organic fertilizers should be 13-15 t/ha of the crop rotation area.

Key words: soil cover, humus balance, fertility

Україна відома в світі завдяки родючим ґрунтам. Вона має різноманітні природні умови і великі природні багатства. Кожна природна зона характеризується своїми особливостями природи і ґрунтів, що потрібно враховувати при обґрунтуванні питань раціонального використання, збереження та підвищення родючості ґрунтів. Адже більше 90% продуктів харчування ми отримуємо завдяки ґрунтам.

Земельні ресурси кожної держави – це її найголовніше багатство. Від характеру їх використання, від ставлення до них в значній мірі залежить економічний рівень розвитку держави. Порівняно з багатьма країнами світу, Україна має досить велику земельну територію. Загальна її площа становить 603,55 тис. км². Україна має значні площі родючих ґрунтів. За даними Новаковського Л.Я., найбільш поширеними ґрунтами є чорноземи звичайні, чорноземи типові, опідзолені, питома вага яких в структурі ґрунтового покриву угідь складає майже 60%. Чорноземи південні та дерново- підзолисті ґрунти поширені майже на 15% площі сільськогосподарських угідь. Чорноземи звичайні, чорноземи типові та опідзолені ґрунти складають 67,4% площі ріллі.

Метою роботи було встановлення особливостей ходу ґрунтоутворення в сучасних умовах господарювання та пошук шляхів підвищення родючості

ґрунтів. В задачі досліджень входило: аналіз стану ґрунтового покриву фермерського господарства; агровиробниче групування ґрунтів господарства; групування ґрунтів за ступенем еродованості та розробки шляхів запобігання процесам ерозії; розрахунок балансу гумусу та шляхи забезпечення його бездефіцитності.

Об'єктом дослідження було обрано землекористування Фермерського господарства Коньшина С.В., яке розміщене в межах Куп'янського району Харківської області на території с. Вишневе. Відстань від господарства до районного центру - 29 км, обласного - 90 км.

Станом на 01.01. 2022 року у фермерському налічується 2107 га землі, з них 1588,46 га ріллі. Загалом кліматичні умови Куп'янського району за кількістю тепла і вологи сприятливі для вирощування всіх районованих сільськогосподарських культур, тому сільське господарство району спеціалізується на тваринництві м'ясного і молочного напрямку та рослинництві – зернового напрямку.

В результаті проведених досліджень встановлено:

1. Ґрунтовий покрив ФГ Коньшина С.В. Куп'янського району Харківської області нараховує 36 видів і різновидностей ґрунтів та виходів порід. У ґрунтовому покриві господарства переважають чорноземи опідзолені та змиті, їх різновидності.

2. Аналіз стану ґрунтового покриву порівняно з минулими дослідженнями інституту Укрземпроект показує, що у межах землекористування господарства зросла частка еродованих ґрунтів.

3. У межах землекористування ФГ Коньшина С.В. нами виділені десять агровиробничих груп ґрунтів за їх агрономічними якостями, надана характеристика кожної агровиробничої групи.

4. Розрахунки балансу гумусу в ґрунтах господарства показують, що в усіх сівозмінах складається дефіцит гумусу, який коливається від -0,04 - -0,21 т/га в ґрунтозахисних сівозмінах до -0,70 - -0,79 т/га в польових сівозмінах. Для забезпечення бездефіцитного балансу гумусу в польовій сівозміні необхідно дозу органічних добрив збільшити на 11-13 т/га, тобто загальна норма органічних добрив повинна становити 13-15 т/га сівозмінної площі.

5. У межах землекористування господарства нами виділено шість груп ґрунтів за їх ерозійною небезпечністю. Для кожної групи запропоновані заходи, які дозволяють зменшити прояви ерозійних процесів.